

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра педагогічної та вікової психології

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Авраменко С. В. *С.В.А.*

Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

№9716102019

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

Психологія

підготовки бакалавра

спеціальності 014 середня освіта

**освітньо-професійної програми – Середня освіта . Фізика, Хімія, Біологія,
Географія, Інформатика, Математика, Фізична культура, Природничі науки**

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «Психологія», підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 014 середня освіта, за освітньо-професійною програмою - Середня освіта. Фізика, Хімія, Біологія, Географія, Інформатика, Математика, Фізична культура, Природничі науки

Розробник: Дмитріюк Н. С., доцент, кандидат психологічних наук, доцент.

Рецензент: Хлівна О. М., доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної та клінічної психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

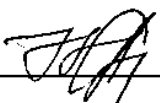
протокол № 1 від 30. 08. 2019 р.

Завідувач кафедри:

Гошовський Я. О.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології

протокол № 1 від 04. 09. 2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету

Іванашко О. Є.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Дмитріюк Н. С..., 2019 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

програма навчальної дисципліни складається з двох розділів:

Розділ 1. Основи психології.

Розділ 2. Вікова, педагогічна та спеціальна психологія.

РОЗДІЛ І. ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ

Складається з двох змістовних модулів:

1. Особистість у соціальному оточенні.
2. Пізнавальні психічні процеси.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90 / 3	Спеціальність 014 середня освіта Освітньо-професійна програма Фізика, Хімія, Біологія, Географія, Інформатика, Математика, Фізична культура. Освітній ступінь Бакалавр	Рік навчання <u> 1 </u> Семестр <u> 1-ий </u> Лекції <u> 20 </u> год. Практичні (семінарські) <u> 16 </u> год. Лабораторні <u> 0 </u> год. Індивідуальні <u> 0 </u> год. Самостійна робота <u> 48 </u> год. Консультації <u> 6 </u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Метою навчальної дисципліни «Основи психології» є засвоєння особливостей функціонування психіки та поведінки людини.

Основними завданнями дисципліни «Основи психології» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- предмету психології як закономірностей розвитку і виявлення психічних явищ у житті та їх механізмів;
- розвитку психіки;
- виникнення та історичного розвитку людської свідомості;

- становлення наукового розуміння психічних явищ;
- сутності особистості, її рушійних сил розвитку та ідейної спрямованості;
- психології пізнавальної діяльності особистості;
- емоційно-вольової сторони діяльності особистості;
- індивідуально-психологічних особливостей особистості.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

Знати:

- предмет і завдання психології;
- сутність і специфіку психічного відображення дійсності;
- рівні розвитку і форми прояву психіки;
- зміст, психологічні механізми і умови становлення розвитку свідомості та самосвідомості людини;
- зміст, основні характеристики та умови розвитку когнітивної, регулятивної афективної сфери особистості;
- індивідуально-типологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності) та можливості впливу на їхній розвиток;
- зміст, структуру, види діяльності та поведінки як психологічних феноменів;
- організовувати дослідження психічних явищ відповідно до методологічних принципів психології;
- застосовувати адекватні методи дослідження психіки;
- проводити науково обґрунтований аналіз психологічних фактів;
- пояснювати психологічний зміст та механізми становлення розвитку різних форм прояву психіки (психічних процесів, станів і властивостей особистості, свідомих і неусвідомлюваних психічних явищ);
- застосовувати набуті знання для аналізу психологічної сутності різних проявів поведінки і діяльності особистості.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Конс.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Особистість у соціальному оточенні							
Тема 1. Психологія як наука: структура, предмет, завдання, методи	9	2	1		1	5	
Тема 2. Розвиток психіки і свідомості	10	2	2		1	5	
Тема 3. Особистість, її індивідуальний розвиток і відмінності. Особистість у групі	8	2	1			5	
Тема 4 Психологічний аналіз діяльності людини: знання, уміння, навички та звички	8	2	1			5	
Тема 5. Психологія спілкування. Мова та мовлення	9	2	1		1	5	
Разом за модулем 1	44	10	6		3	25	
Змістовий модуль 2. Пізнавальні психічні процеси							
Тема 6. Відчуття та сприймання	9	2	2			5	-
Тема 7. Мислення та уява	10	2	2		1	5	-
Тема 8. Психологічний аналіз пам'яті	9	2	2			5	-
Тема 9. Увага та емоційно-вольові процеси	10	2	2		1	5	-
Тема 10. Індивідуально-психологічні особливості особистості. Характер та темперамент	8	2	2		1	3	
Разом за модулем 2	46	10	10		3	23	
Усього годин:	90	20	16	-	6	48	-

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Психологія як наука і практика.	4
2	Психологія та її місце в системі наук про людину.	2
3	Психіка людини як предмет наукового вивчення.	4
4	Співвідношення психічних і фізіологічних процесів та явищ.	1
5	Загальні властивості відчуттів.	1
6	Теорії мислення	4
7	Уява і творчість	1
8	Спосіб життя та його вплив на особистість.	4
9	Особистість у практичній психології.	4
10	Індивідуально-типологічні особливості людини	4
11	Психофізіологічні властивості особистості.	1
12	Спілкування в соціальних групах.	4
13	Психологічні способи впливу в процесі спілкування.	1
14	Психологічні характеристики малих груп.	1
15	Нормативна поведінка в групі.	4
16	Конфліктні ситуації та шляхи їх розв'язання.	1
17	Увага та емоційно-вольові процеси.	4
18	Здібності. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови.	4
	Усього годин:	48

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальне науково-дослідне завдання передбачає ґрунтовне опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел та додаткової літератури з теми, яка обирається студентом.

Індивідуальні завдання студенти виконують на основі знань, умінь та навичок, здобутих під час лекцій, практичних занять та самостійної роботи, що охоплює зміст навчального курсу.

Враховуючи специфіку цього курсу, кожен студент має виконати такі індивідуальні завдання:

1. Скласти глосарій понять і термінів з курсу.
2. Підібрати методики для проведення досліджень.
3. Підготувати доповідь, реферат (10-15 друкованих сторінок).

Орієнтовна схема реферативного повідомлення:

1. Загальна характеристика досліджуваної проблеми.
2. Аналіз історії проблеми та ступінь її розробленості.
3. Основні питання, яким приділяють увагу дослідники.
4. Висновки та оцінка студентом досліджуваної проблеми за власними критеріями.
5. Список використаних джерел

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модуль I-II передбачають перевірку якості засвоєння теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт на заняттях, а також виконання модульної контрольної роботи, яка оцінюється у 30 балів. Загальна кількість 50 балів за виконання усіх робіт.

Поточний контроль (макс = 20 балів)										- Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 2					МКР 1	МКР 2	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		-	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	30		50

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Загальна психологія: підручник / За заг. ред. С. Д. Максименка. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 704 с.
2. Загальна психологія: підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Либідь, 2005. – 464 с.
3. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості: навч. посібник / Т. С. Кириленко. – К. : Либідь, 2007. – 256 с.
4. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посібник / С. Д. Максименко. – К. : Центр навч. літератури, 2004. – 272 с.
5. Основи психології: навч. посібник / А. І. Веракіс, Ю. І. Завалевський, К. М. Левківський. – Х. – К., 2005. – 416 с.
6. Основи психології: підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – К. : Либідь, 2002. – 632 с.
7. Потапчук Л. В. Основи психології: методичні рекомендації до практичних занять / Л. В. Потапчук, Н. О. Кордунова. – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2017. – 55с.
8. Русинка І. І. Психологія: навч. посібник / І. І. Русинка.– К. : Знання, 2007. – 367 с.
9. Скрипченко О. В. Загальна психологія: підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук. – К. : Либідь, 2005. – 464 с.
10. Цимбалюк І. М. Психологія / І. М. Цимбалюк.– К. : Професіонал, 2004. – 214 с.
11. Інтернет-ресурси з психології:

www.psi.webzone.ru – психологічний словник

www.elib.org.ua – цифрова бібліотека України

www.psylib.kiev.ua – психологічна бібліотека Київського фонду сприяння розвитку психологічної культури

www.ncuxo.org.ua – електронна енциклопедія психології

www.osvita.org.ua – освітній сайт

<http://chitalka.info> – студентська електронна бібліотека

<http://uk.wikipedia.org> – Вікіпедія: вільна електронна енциклопедія (українська)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ II. ВІКОВА, ПЕДАГОГІЧНА ТА СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Складається з двох змістовних модулів:

1. Загальні засади вікової психології.
2. Загальні основи педагогічної та спеціальної психології.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 01 Освіта Спеціальність 014 середня освіта Освітньо-професійна програма - Фізика, Хімія, Біологія, Географія, Інформатика, Математика, Фізична культура. Освітній ступінь Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90 / 3		Рік навчання <u> 1 </u>
		Семестр <u> 2-ий </u>
		Лекції 20 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Практичні (семінарські) 14 год. Лабораторні <u> 0 </u> год. Індивідуальні <u> 0 </u> год.	
	Самостійна робота 50 год.	
	Консультації 6 год.	
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна передбачає ознайомлення студентів з віковою мінливістю психіки людини упродовж онтогенезу (філо-, історіо-, соціогенезу), що допоможе їм глибше зрозуміти принципи, механізми, закономірності й особливості формування, екзистенції та розвитку людської особистості як біосоціального феномена. Розуміти механізми і закономірності навчального і виховного впливу на особистість.

Основні завдання курсу полягають у тому, щоб навчити студентів оволодіти такими базовими поняттями вікової психології, як вікова мінливість, онто- й філогенез, соціальна ситуація розвитку, провідний вид діяльності, психічні новоутворення вікового періоду, сенситивні періоди, нормативні вікові кризи, зони актуального й перспективного розвитку, а також основними віковими особливостями людини (психофізичними, когнітивними, сенсорно-перцептивними, емоційно-

вольовими, конотативними та ін.) на кожному етапі її отногенетичного становлення. Особливості, організації навчально-виховного процесу, місце і роль вчителя у ньому; узагальнити знання про дітей з особливими потребами й розкрити основні підходи до їх корекції та реабілітації.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- теоретичні підходи до онтогенезу психіки людини;
- основні закономірності вікових змін психіки людини;
- психологічні особливості новонароджених, немовлят, дітей, підлітків, юнацтва, дорослих та людей літнього віку;
- суть вікових криз особистості та шляхи їхнього подолання;
- центральні психологічні новоутворення кожного вікового періоду;
- специфіку діагностичної та корекційної роботи з особами різного віку;
- працювати з науковою та навчально-методичною літературою;
- вступати у наукові дискусії щодо вікової мінливості психіки людини та специфіки перебігу її онто - й соціогенезу;
- розрізняти вікові та індивідуальні особливості психіки;
- надавати практичні рекомендації щодо подолання вікових криз особистості з урахуванням вікових відмінностей психіки;
- добирати психологічні методи та методики дослідження, враховуючи вік досліджуваного.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Консуль т.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Загальні засади вікової психології							
Тема 1. Вікова психологія як галузь психологічної науки: предмет, структура, завдання, методи	8	2	1			5	
Тема 2. Вікова періодизація життєвого шляху людини	8	2	1			5	

Тема 3. Загальна характеристика розвитку психіки в онтогенезі	9	2	1		1	5	
Тема 4. Психологія дитинства	7	1	1			5	
Тема 5. Загальна характеристика розвитку дитини в шкільний період	8	1	1		1	5	
Тема 6. Психологія дорослості	9	2	1		1	5	
Разом за модулем 1	49	10	6		3	30	
Змістовий модуль 2. Загальні основи педагогічної та спеціальної психології							
Тема 7. Психологія навчання і виховання: предмет, завдання, структура	9	2	2			5	
Тема 8. Психологія педагогічної діяльності. Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності	10	2	2		1	5	
Тема 9. Теоретико-методологічні основи спеціальної психології	10	2	2		1	5	
Тема 10. Психологічні особливості інклюзії в освіті. Інклюзія, інтеграція та інклюзивна школа як модель соціального устрою	12	4	2		1	5	
Разом за модулем 2	41	10	8		3	20	
Усього годин:	90	20	14		6	50	

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема	Кільк. годин
1	Проблеми психічного розвитку і становлення особистості	5
2	Психічний і особистісний розвиток дитини до вступу в школу	2
3	Психічний і особистісний розвиток молодшого школяра	5
4	Проблема підліткового віку у життєвому циклі людини	5
5	Психологічний та особистісний розвиток старшокласника	2
6	Основні ознаки періоду зрілості	5

7	Особистість вчителя в системі освіти і виховання	5
8	Психологічна характеристика методів педагогічного впливу	2
9	Проблема реалізації диференційованого підходу в навчанні	5
10	Загальні психолого-педагогічні аспекти інклюзії в освіті	2
11	Загальна характеристика розладів психофізичного розвитку та їх причини	2
12	Особливості розвитку, навчання при порушеннях слуху та зору	2
13	Особливості навчання особистості при порушенні інтелекту, ЗПР	3
14	Особливості навчання дітей при вадах мовлення	5
	Усього годин:	50

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальне науково-дослідне завдання передбачає ґрунтовне опрацювання теоретичного матеріалу, першоджерел та додаткової літератури з теми, яка обирається студентом.

Індивідуальні завдання студенти виконують на основі знань, умінь та навичок, здобутих під час лекцій, практичних занять та самостійної роботи, що охоплює зміст навчального курсу.

Враховуючи специфіку цього курсу, кожен студент має виконати такі індивідуальні завдання:

1. Скласти глосарій понять і термінів з курсу.
2. Підібрати методики для проведення досліджень.
3. Підготувати доповідь, реферат (10-15 друкованих сторінок).

Орієнтовна схема реферативного повідомлення:

1. Загальна характеристика досліджуваної проблеми.
2. Аналіз історії проблеми та ступінь її розробленості.
3. Основні питання, яким приділяють увагу дослідники.
4. Висновки та оцінка студентом досліджуваної проблеми за власними критеріями.
5. Список використаних джерел.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У навчальному процесі застосовуються лекції з використанням медіапроектора та інших ТЗН, практичні заняття, самостійна та індивідуальна роботи. Серед методик та форм навчання даного курсу слід визначити такі *методики викладання*: методика проблемного навчання та евристичне навчання; *форми навчання*: аналітичні і проблемні лекції та дискусії, головна мета яких полягає розвитку у студентів логічного та самостійного осмислення додаткового матеріалу; *методики навчання*: кейс-метод, презентації, міні-проекти, які готують студенти самостійно та презентують для присутніх.

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі методи оцінювання: поточне тестування та опитування; оцінювання виконання практичних робіт.

Модулі I - II передбачають перевірку якості засвоєння теоретичного матеріалу з даного курсу, виконання практичних робіт на заняттях, а також виконання модульної контрольної роботи, яка оцінюється у 30 балів.

Загальна оцінка за курс складається як сума оцінок за поточне опитування, контрольні роботи наприкінці кожного змістового модуля; самостійна та індивідуальна роботи впродовж семестру.

Наприкінці вивчення курсу, формою підсумкового контролю є екзамен, який оцінюється від 0 до 60 балів. Студент, який впродовж семестру набрав більше 75 балів має право не складати екзамен. При цьому йому зараховуються бали, які набрані впродовж семестру.

Поточний контроль (маx = 20 балів)										Модульний контроль (маx = 60балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1										Модуль 2		
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2				МКР 1	МКР 2	
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		30	50

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі	Оцінка
-----------------------	--------

види навчальної діяльності	для екзамену	для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
82-89	Дуже добре	
75-81	Добре	
67-74	Задовільно	
60-66	Достатньо	
1-59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Айсмонтас Б. Б. Педагогическая психология: схемы и тесты / Б. Б. Айсмонтас. – М.: Образование, 2004. – 208 с.
2. Гошовська Д. Т. Психологія та методика педагогічно-корекційного тренінгу [навч.-метод. посіб.] / Д. Т. Гошовська. – Луцьк.: Волин. нац. ун-т ім. Лесі українки, 2012. – 220 с.
3. Дегтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: [Навчальний посібник] / Т. М. Дегтяренко, Л. С. Вавіна. – Суми: ВТД "Універсальна книга", 2008. – 302 с.
4. Діти з затримкою психічного розвитку та їх навчання: Навчальний посібник для педагогів і шкільних психологів: [Текст] / Т. Д. Лященко, Н. А. Бастун, Т. В. Сак. – К. : ІЗМН, 1997. – 128 с.
5. Крайг Г. Психология развития / Г. Крайг, Д. Бокум. – 9-е изд. – СПб. : Питер, 2004. – 620 с.
6. Миллер С. Психология развития: методы исследования / С. Миллер. – СПб. : Питер, 2002. – 464 с.
7. Мухина В. С. Возрастная психология: феноменология развития, детство, отрочество / В. С. Мухина. – 9-е изд. – М. : Издательский центр «Академия», 2004. – 456 с.

8. Павелків Р. В. Дитяча психологія / Р. В. Павелків, О. П. Цигипало. – К. : Академвидав, 2008. – 260 с.
9. Потапчук Л. В. Педагогічна психологія: Метод. рек. для студ. спеціальності "Психологія" / Л. В. Потапчук. – Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. держ ун-ту Ім. Лесі Українки, 2004. – 90 с.
10. Потапчук Л. В. Вікова, педагогічна та спеціальна психологія: метод. рек. До практичних занять / Л. В. Потапчук, Н. О. Кордунова. – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2017. – 48 с.
11. Психология человека от рождения до смерти. Полный курс психологии развития / Под ред. А. А. Реана. – СПб. : «Прайм-ЕВРОЗНАК», 2005. – 416 с.
12. Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей: метод. посіб. / Укл. : А. Луговський, М. Сварник, О. Падалка. – Львів: Колесо, 2008. – 144 с.
13. Савчин М. В. Вікова психологія / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. – 2-е вид. – К., Академвидав, 2011. – 384 с.
14. Стюарт-Гамильтон Я. Психология старения / Я. Стюарт-Гамильтон. – 3-е изд. – СПб. : Питер, 2002. – 368 с.
15. Хухлаева О. В. Психология развития: молодость, зрелость, старость / О. В. Хухлаева. – 3-е изд. – М. : Издательский центр «Академия», 2006. – 402 с.

Додаткова:

1. Бочелюк В. Й. Психологія людини з обмеженими можливостями: навч. посіб. / В. Й. Бочелюк. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 264 с.
2. Вікова та педагогічна психологія [Текст] / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Просвіта, 2001. – 416 с.
3. Гнездилова О. Н. Психологические аспекты инновационной деятельности педагога / О. Н. Гнездилова // Психологическая наука и образование. – 2006. – № 4. – С. 61–65.
4. Грищенко Л. И. Теория и методика воспитания. Личностно-социальный подход / Л. И. Грищенко. – М. : Образование, 2005. – 240 с.
5. Загвязинский В. И. Личностно-социальный подход в воспитании / В. И. Загвязинский // Педагогика. – 2006. – № 3. – С. 106.
6. Казанская В. Г. Педагогическая психология [Текст] / В. Г. Казанская. – М. – СПб. : Питер, 2005. – 366 с.

7. Кияновский А. И. Справочник по педагогической психологии / А. И. Кияновский. – Херсон, 2006. – 216 с.
8. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія [Текст] / Т. М. Лисянська. – К. : Каравела, 2009. – 224 с.
9. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання / В. І. Лозова, Г. В. Троцько. – Харків, 2002. – 400 с.
10. Ожогова Е. Г. Синдром “психического выгорания” в работе педагога и профессиональные стратегии поведения / Е. Г. Ожогова // Психология и школа. – 2006. – № 2. – С. 107–120.
11. Подоляк Л. Г. Основи педагогічної психології [Текст] / Л. Г. Подоляк, О. П. Главник. – К. : Главник, 2006. – 112 с.
12. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія [Текст] / В. М. Поліщук. – Суми, 2010. – 352 с.
13. Савчин М. В. Педагогічна психологія [Текст] / М. В. Савчин. – К. : Академвидав, 2007. – 424 с.
14. Семиченко В. А. Психологічна структура педагогічної діяльності / В. А. Семиченко, В. С. Заслуженюк. – К. : Вид.-поліграф. центр «Київ. ун-т», 2001. – 217 с.
15. Степанов О. М. Педагогічна психологія [Текст] / О. М. Степанов – К. : Академвидав, 2011. – 413 с.
16. Якиманская И. С. Предмет и методы современной педагогической психологии / И. С. Якиманская // Вопросы психологии. – 2006. – № 6. – С. 3–13.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття про психологію як науку. Галузі психологічної науки.
2. Методи психології та організація психологічного дослідження.
3. Місце психології в системі наук.
4. Структура і завдання сучасної психології.
5. Поняття про психіку.
6. Мозок і психіка.
7. Психіка і свідомість.
8. Свідомість та її структура.

9. Основні етапи розвитку психіки.
10. Поняття про відчуття.
11. Види відчуттів та їх характеристика.
12. Класифікація відчуттів.
13. Поняття про сприймання. Види сприймань.
14. Класифікація сприймання. Сприймання простору, часу і руху.
15. Загальне поняття про пам'ять. Види пам'яті.
16. Основні процеси пам'яті.
17. Індивідуальні відмінності пам'яті та методи її дослідження.
18. Поняття про мислення. Характеристика мислення як вищої форми пізнавальної діяльності.
19. Мислення як діяльність.
20. Мислительні операції як основні механізми мислення.
21. Форми та види мислення.
22. Індивідуальні особливості мислення.
23. Поняття про уяву.
24. Характеристика основних видів уяви.
25. Індивідуальні особливості уяви.
26. Поняття про діяльність.
27. Види діяльності та їх характеристика.
28. Поняття про волю.
29. Вольові якості особистості.
30. Поняття про емоції та почуття.
31. Класифікація емоцій та почуттів.
32. Форми переживання почуттів: афекти, стреси, настрої, фрустрація.
33. Вищі почуття, їх характеристика.
34. Поняття про темперамент.
35. Характеристика основних типів темпераменту.
36. Темперамент і проблеми виховання.
37. Загальне поняття про характер. Структура характеру.
38. Формування характеру в різні вікові періоди.
39. Поняття про здібності.

40. Види здібностей та їх розвиток.
41. Поняття особистості в психології. Структура особистості.
42. Спрямованість особистості.
43. Поняття про групи та колективи.
44. Міжособистісні стосунки у групі.
45. Поняття про спілкування та комунікацію.
46. Засоби та види спілкування.
47. Рівні спілкування.
48. Поняття про конфлікт.
49. Види конфліктів.
50. Місце вікової психології в системі наук.
51. Поняття про вік людини; різновиди віку.
52. Періодизація психічного розвитку людини.
53. Методи вікової психології.
54. Педагогічна психологія та її галузі.
55. Методи педагогічної психології.
56. Педагогічна діяльність: характеристика та зміст.
57. Особливості проведення спостереження, експерименту, опитування та тестування з особами різного віку.
58. Сучасна періодизація психічного розвитку людини.
59. Показники і порушення психічного та особистісного розвитку.
60. Етапи розвитку дитини у пренатальному періоді.
61. Центральне психологічне новоутворення періоду новонародженого.
62. Криза народження та її характеристика.
63. Криза першого року життя: симптоми, шляхи подолання.
64. Центральні психологічні новоутворення немовлячого періоду.
65. Особливості пізнавальної сфери у ранньому дитинстві: сприймання, пам'ять, увага, увага.
66. Мовленнєвий розвиток у ранньому дитинстві. Егоцентричне мовлення. Білінгвізм.
67. Страхі та тривоги у ранньому дитинстві; їхні причини та різновиди.
68. Становлення Я-концепції у ранньому дитинстві.

69. Криза третього року життя: симптоми, шляхи подолання.
70. Страху та тривоги у пізньому дитинстві.
71. Взаємини з батьками і ровесниками у пізньому дитинстві.
72. Дитяча дружба: стадії розвитку, функції. Модель Р. Селмана.
73. Розвиток Я-концепції у пізньому дитинстві.
74. Криза сьомого року життя: симптоми, шляхи подолання.
75. Центральні психологічні новоутворення пізнього дитинства.
76. Загальні тенденції формування особистості підлітків.
77. Криза підліткового періоду: симптоми, шляхи подолання.
78. Становлення Я-концепції в юнацькому віці.
79. Криза юнацького віку: симптоми, шляхи подолання.
80. Центральне психологічне новоутворення юнацького віку.
81. Кризи віку дорослості.
82. Спеціальна психологія та її галузі.
83. Предмет та завдання спеціальної психології.
84. Методи дослідження людини з різними психофізичними порушенням у спеціальній психології.
85. Загальна характеристика інвалідів (людей з різними психофізичними порушеннями) як соціальної групи.
86. Особливості розвитку людини з порушеннями інтелекту і психічними захворюваннями.
87. Соціально-психологічні особливості людини з порушеннями опорно-рухового апарату.
88. Особливості розвитку людини з порушеннями зору, слуху.
89. Психологічні особливості інклюзії в освіті.
90. Зміст та структура педагогічної діяльності учителя з дітьми з психофізичними порушеннями різного віку.